

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0106

Referenstid

Kalenderåret 2021

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens Skolverk
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	5
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen	7
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden	7
2.6.3	Granskning av makrodata.....	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande.....	7
2.7.1	Principer och antaganden.....	8
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter	8
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	8
2.7.4	Röjandekontroll	8
3	Genomförande	8
3.1	Kvantitativ information.....	8
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	9

1 Statistikens sammanhang

Statistiken över elever, kursdeltagare och utbildningsresultat samt statistiken över slutbetyg och gymnasieexamen ger en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolenheternas verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

I detta dokument beskrivs upplägg och genomförande av den undersökning som resulterar i statistik över elever, kursdeltagare och utbildningsresultat samt slutbetyg och gymnasieexamen inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Läs om statistikens kvalitet i kvalitetsdeklarationen som finns tillgänglig på www.scb.se/UF0106, under rubriken Dokumentation.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Det ledde till att nationella proven inte samlades för vårterminen 2020 samt vårterminen för 2021. Det finns även skillnader värda att ta upp i jämförbarheten över tid (se kapitel 3.1 Kvantitativ information).

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De viktigaste målstorheterna är antalet kursdeltagare i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt elever med slutbetyg eller gymnasieexamen från kommunal vuxenutbildning som uppnår vissa egenskaper.

2.2 Ramförfarande

Som ram används Skolverkets skolenhetsregister. Alla skolenheter som bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå i Sverige finns med i registret och ansvarar själva för att kontinuerligt uppdatera registret vid förändringar. Alla skolenheter som markerat att de bedriver verksamhet för elever i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå under respektive halvår som insamlingen avser 2021 ingår i ramen.

Intressepopulationen är samtliga kursdeltagare som har deltagit i undervisning i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, genomfört provning eller validering samt elever med slutbetyg eller gymnasieexamen på gymnasial nivå. Oavsett om

kursdeltagaren har deltagit i undervisning som bedrivs i huvudmannens egen regi eller upphandlad utbildning av externa utbildningsanordnare ingår kursdeltagaren i populationen. En kursdeltagare är en elev på en unik kurs. En elev kan således förekomma som flera deltagare vid ett och samma mättillfälle.

Målpopulationen är samtliga kursdeltagare som har deltagit i undervisning i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, genomfört provning eller validering samt elever med slutbetyg eller gymnasieexamen som utfärdats under respektive kalenderår. Målpopulationen överensstämmer med intressepopulationen.

Uppgiftskällan är huvudmännen som har ansvaret för att uppgifterna lämnas in. Huvudmannen kan antingen exportera de efterfrågade uppgifterna direkt från deras system eller använda de Excelmallar som SCB har lagt ut på uppgiftslämnarsidan, www.scb.se/komvux.

Kontaktvägen till uppgiftslämnarna är Skolverkets skolenhetsregister.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Statistikinsamlingen sker via SCB:s webbplats, www.scb.se/komvux, två gånger per kalenderår. För perioden 2021-01-01 till 2021-06-30 samlas uppgifterna in med sista svarsdag 2021-09-15. För perioden 2021-07-01 till 2021-12-31 samlas uppgifterna in med sista svarsdag 2022-02-15.

Uppgiftslämnarna för varje skolenhet måste logga in och registrera uppgifterna via elektroniska blanketter eller via datafil från administrativa register. Undantag sker för majoriteten av alla skolenheter med slutbetyg och gymnasieexamen vars uppgifter kommer in via en datafil från Universitets- och högskolerådet (UHR). Uppgifterna skickas sedan in via SIV, vilket är SCB:s verktyg för elektronisk insamling. I SIV finns det inbyggda kontroller för att se till att svaren ingår i värdemängden.

Den första kontakten med skolenheterna sker via ett introduktionsbrev. I samband med att introduktionsbreven skickas ut öppnar insamlingen så det går att lämna uppgifter. Ungefär en vecka innan sista svarsdag skickas en förpåminnelse. Efter en till två veckor skickas ett påminnelsebrev ut och efter ytterligare ca 3-4 veckor går en epostpåminnelse ut. Om det fortfarande saknas uppgifter etablerar

personal på SCB en personlig kontakt med uppgiftslämnare via epost. Detta gäller också om uppgifterna som redan skickats in skulle vara ofullständiga.

Kompletterande bakgrundsuppgifter om varje elev hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB), SCB:s Utbildningsregister och Skolenhetsregistret, ibland i form av härledningar. Det är variabler om elevens utbildningsnivå, migration samt skolenhetens geografiska läge och huvudman.

Uppgifterna till RTB hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket. Versionerna av Registret över befolkningens högsta utbildning här hämtat från version 2022-01-01, vilket motsvarar avklarade utbildningar t.o.m. våren 2021. Två versioner av RTB används. I första hand används en version från den 2021-12-31. Om inte eleven finns med i den versionen matchas eleven mot en version som är från 2021-06-30.

De kompletterande uppgifterna hämtas från redan befintliga register eftersom registren anses hålla hög kvalitet och för att uppgiftslämnaren inte ska ta del av elevernas bakgrundsinformation. Dessutom används befintliga register i så stor mån som möjligt för att minska uppgiftslämnarbördan.

2.4.2 Mätning

Information om de slutliga observationsvariablerna och statistikens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen finns på www.metadata.scb.se under Komvux.

Det går även att hitta information om observationsvariablerna i kvalitetsdeklarationen för Kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå: elever kursdeltagare och utbildningsresultat.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

För statistiken över kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå förekom ett par objektsbortfall för insamlingen av elever, kursdeltagare och utbildningsresultat för andra halvåret 2021, trots att skolhuvudmän är skyldiga att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142). Eftersom det är en totalundersökning används en avprickningstabell för att hålla reda på vilka skolenheter som det ännu inte har kommit in uppgifter från.

De skolenheter och huvudmän som inte skickat in uppgifter påminns flera gånger, per brev och epost.

För utökad riskminimering av svarsbortfall kontaktas skolenheter som rapporterat ett betydligt lägre antal deltagare i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå i jämförelse med föregående period.

Partiellt bortfall förekommer vanligtvis inte för de insamlade uppgifterna på grund av de tvingande kontroller som är inbyggda i insamlingssystemet. Dock blev det ett partiellt bortfall i år på grund av att en kommun inte lyckades komplettera ett betyg, så det är ett partiellt bortfall om 50 poäng för ett betyg. Partiellt bortfall förekommer därtill för några bakgrundsvariabler på individnivå där matchning mot RTB eller utbildningsregistret inte ger någon träff. Det beror främst på att skolenheterna rapporterar in elever som saknar svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler såsom födelseland, hemkommun, första invandringsdatum och utbildningsnivå enligt SUN2020 saknas för dessa elever. Bortfallet bedöms ha liten påverkan på tillförlitligheten i stort.

2.5 Bearbetningar

De bearbetningar som görs är för att kontrollera kvaliteten på uppgifterna som skickats in. Ingen imputering görs, varken vid objektbortfall eller partiellt bortfall.

När de insamlade uppgifterna är färdiggranskade och eventuella rättningar slutförts matchas uppgifterna mot andra register för att lägga på bakgrundsuppgifter. Om eleven inte matchar mot den ordinarie versionen av RTB används en senare version, se 2.4.1 Datainsamling för mer information. På det sättet reduceras det partiella bortfallet. Det slutliga observationsregistret innehåller insamlade uppgifter, bakgrundsuppgifter från andra register samt variabler som skapas från enkla härledningar, som kön utifrån personnummer.

Då den officiella statistiken baseras på kalenderårsuppgifter för elever, kursdeltagare och utbildningsresultat samt för slutbetyg och gymnasieexamen sker bearbetning mellan första halvårets insamlade uppgifter och andra halvårets insamlade uppgifter. Efter bearbetningarna mellan halvåren färdigställs uppgifterna till kalenderår.

2.6 Granskning

De insamlade uppgifterna granskas under pågående insamling, efter avslutad insamling samt löpande i aggregerad form. Vid misstänkta

fel återkontaktas uppgiftslämnare för att komplettera lämnade uppgifter eller kommentera varför uppgifterna tycks felaktiga.

Uppgiftslämnarna får även en återrappport skickade till sig som de kan ta del av för att verifiera att de inskickade uppgifterna är korrekta. Återrappporten för elever, kursdeltagare och utbildningsresultat innehåller uppgifter om totalt antal kursdeltagare, totalt antal kursdeltagare föregående år, därav gymnasial nivå och grundläggande nivå samt genomsnittligt antal poäng per kursdeltagare och per nivå.

Återrappporten för slutbetyg och gymnasieexamen innehåller uppgifter om antal elever med slutbetyg samt antal elever med gymnasieexamen.

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

I samband med insamlingen genomförs maskinella kontroller av svaren. Det finns hårda kontroller som ser till att det inte går att skicka in ett svar som innehåller felaktiga uppgifter utifrån värdemängden. Det finns även vissa mjuka kontroller som gör det möjligt för uppgiftslämnaren att uppmärksamma misstänkta fel.

Eftersom det är en totalundersökning med uppgiftslämnarplikt läggs stor vikt på att alla skolenheter getts möjlighet att skicka in sina svar. Under insamlingens gång kontrolleras och påminns uppgiftslämnare vars svar saknas.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

Elevuppgifter på individnivå granskas löpande. Exempelvis på granskning är om en elev är inrapporterad på samma kurs och skolenhet fler än en gång eller om elevens förbrukade poäng på en kurs är noll.

2.6.3 Granskning av makrodata

Målstorheter granskas på kommunnivå genom att jämföra rimligheten av värdena med tidigare årgångar.

2.6.4 Granskning av redovisning

Skolverket är ansvarig myndighet för denna statistik. SCB gör en layoutgranskning innan materialet levereras till Skolverket. Då kontrolleras att alla variabler finns, att alla variabler har rätt titlar och att antal poster överensstämmer med det slutliga observationsregistret.

2.7 Skattningsförfarande

Från och med andra halvåret 2012 trädde reformerna inom VUX2012 i kraft. Förordningen (2011:1108) ersatte bland annat förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå och ska tillämpas på utbildning från och med 1 juli

2012, om inte annat följer av gällande övergångsbestämmelser. Den dåvarande betygsskalan med stegen Icke godkänt, Godkänt, Väl godkänt och Mycket väl godkänt har ersatts av betygssstegen A-F för kurser som påbörjas efter 30 juni 2012. För dessa kurser används även en ny uppsättning av kursplaner. Kursplanerna har även tidigare ändrats vid ett flertal tillfällen, vilket gör att jämförelser mellan kurser över långa tidsperioder kan medföra vissa svårigheter.

Antal elever omräknat till helårsplatser beräknades t.o.m. läsåret 2007/2008 med antal undervisningstimmar. Från och med läsåret 2008/2009 beräknas detta med antal verksamhetspoäng, vilket medför att jämförelser av heltidsstuderande över tid bör betraktas med stor försiktighet.

2.7.1 Principer och antaganden

Eftersom det är en totalundersökning som ligger till grund för statistiken måste registret över skolenheter som ska delta vara komplett och uppdaterat. Då det är många uppgiftslämnare som ska lämna uppgifter om många elever finns det en risk att någon kursdeltagare inte kommer med. De antaganden som görs är dock att uppgiftslämnaren lämnar korrekta uppgifter om eleverna som ingår i populationen samt att skolenheterna ser till att Skolenhetsregistret är uppdaterat.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Målstorheterna beräknas genom att antal elever som innehar den sökta egenskapen divideras med totala antalet elever (eventuellt inom en viss grupp).

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Eftersom statistiken baseras på en totalundersökning beräknas inga osäkerhetsmått.

2.7.4 Röjandekontroll

För att skydda enskilda personers uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

I ramen för insamlingen av första halvåret ingick 418 uppgiftslämnare. För elever, kursdeltagare och utbildningsresultat har 320 enheter inkommit med fil, innehållande uppgifter för 359 enheter, medan 95 svarade att de inte hade några resultat att lämna. Inga bortfall förekom. För slutbetyg och gymnasieexamen har 238 enheter inkommit med fil, dessa kom från UHR. Av de 177 återstående enheter (kommuner) fick vi resultat av 26, samtliga via Excelmall. 33 svarade att de inte hade något att lämna. Inget bortfall av svar.

I ramen för insamlingen av första halvåret ingick 415 uppgiftslämnare.

För elever, kursdeltagare och utbildningsresultat har 318 enheter inkommit med fil, innehållande uppgifter för 359 enheter, medan 94 svarade att de inte hade några resultat att lämna. 2 bortfall förekom. För slutbetyg och gymnasieexamen har 197 enheter inkommit med fil, dessa kom från UHR. Av de 49 återstående enheter (kommuner) fick vi resultat av 15, samtliga via Excelmall. 33 svarade att de inte hade något att lämna. Inget bortfall av svar denna gång, men en kommun lyckades inte komplettera ett betyg så det är ett partiellt bortfall om 50 poäng för ett betyg.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser har gjorts.